

Rozdział V

Interdyscyplinarne centrum badań nad wymiarem przestrzennym procesów społeczno-gospodarczych Instytut Gospodarki Przestrzennej

**Alicja Olejnik, Justyna Trippner-Hrabi, Yaryna Khmara,
Ewa Kusideł, Aleksandra Nowakowska, Jacek Chądzyński,
Zofia Dolewka, Zbigniew Przygodzki, Magdalena Załęczna,
Łukasz Arendt, Iwona Kukulak-Dolata,**

179

Instytut Gospodarki Przestrzennej (IGP) funkcjonuje od 2004 r. O jego wyjątkowości stanowi przede wszystkim interdyscyplinarność naukowa i dydaktyczna, tworząca środowisko, w którym granice między tradycyjnymi obszarami wiedzy zacierają się na rzecz holistycznego rozwiązywania problemów. Zdecydowana większość pracowników reprezentuje dwie dyscypliny naukowe: ekonomia i finanse oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W zespole są również pracownicy afiliujący swoją aktywność w naukach prawnych. Ta różnorodność naukowa pracowników Instytutu pozwala na wielowymiarowe i wielopłaszczyznowe podejście zarówno do badań, jak i dydaktyki.

Od początku funkcjonowania Instytutem kierowała prof. zw. dr hab. Aleksandra Jewtuchowicz, pełniąc tę funkcję aż do śmierci w 2016 r. Następnie na dwie kadencje stanowisko dyrektora objęła dr hab. Aleksandra Nowakowska, prof. UŁ, wspierana kolejno przez zastępców dr. Zbigniewa Przygodzkiego (2016–2020) oraz dr Iwonę Kukulak-Dolatę (2020–2024) zastępców. Obecnie funkcję dyrektora IGP sprawuje dr hab. Alicja Olejnik, a jej zastępczynią jest dr Justyna Trippner-Hrabi. W ostatniej dekadzie pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczyli w kształtowaniu Wydziału, pełniąc prestiżowe funkcje w kolegium dziekańskim. W jego skład wchodził: prof. zw. dr hab. E. Wojciechowski, dr hab. E. Kusideł, prof. UŁ oraz dr hab. M. Sokołowicz, prof. UŁ, który w obecnej kadencji objął stanowisko dziekana.

Instytut składa się z sześciu katedr, których działalność koncentruje się wokół ekonomicznych, środowiskowych i społecznych aspektów gospodarowania przestrzenią, analiz przestrzennych, problematyki rynku nieruchomości oraz procesów inwestycyjnych. W stosunku do 2014 r. Instytut rozbudował strukturę organizacyjną poprzez utworzenie Katedry Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych oraz powiększył się o sześciu pracowników. Obecnie IGP zatrudnia 57 pracowników badawczo-dydaktycznych.

Instytut należy do jednostek prężnych naukowo. Świadczą o tym liczne artykuły naukowe publikowane w prestiżowych czasopismach oraz monografie wydawane nakładem renomowanych wydawnictw. W ostatniej dekadzie zespół IGP opublikował łącznie 1034 pozycji naukowych: 653 artykuły, 75 monografii oraz 278 rozdziałów w monografiach. W tym czasie realizowano 27 projektów badawczych, w tym 13 finansowanych z NCN i 5 międzynarodowych.

Instytut sprawuje nadzór merytoryczny nad trzema kierunkami studiów, które oferują kompleksowe podejście do zagadnień związanych z gospodarowaniem przestrzenią. Pracę Instytutu wspiera Centrum Sekretarskie w składzie: Dorota Derdzikowska, Weronika Mikołajczyk, Anna Chmielewska i Elżbieta Hryniewicz. Szeroka współpraca z podmiotami reprezentującymi różnorodne sektory działalności społeczno-gospodarczej pozwala wypracowywać dobre praktyki w zakresie instytucjonalnej i merytorycznej organizacji dydaktyki. Dzięki szerokiej współpracy z podmiotami z różnych sektorów społeczno-gospodarczych możliwe jest wypracowanie najlepszych praktyk w zakresie działalności dydaktycznej Instytutu.

Kierunek Gospodarka Przestrzenna, realizowany jest zarówno na poziomie studiów licencjackich, jak i magisterskich (gromadzi aktualnie ponad 150 studentów). Na poziomie studiów licencjackich wyróżnia się praktycznym profilem kształcenia, co stanowi unikatową propozycję edukacyjną w skali kraju. Studenci pierwszego stopnia korzystają z bogatej oferty zajęć terenowych oraz uczestniczą w wizytach studialnych, co wzbogaca ich doświadczenie edukacyjne o wymiar praktyczny. Szczególnie istotnym i wyróżniającym elementem programu są półroczne praktyki zawodowe realizowane w różnorodnych organizacjach. Natomiast studenci studiów magisterskich mają możliwość poszerzania swoich horyzontów poprzez udział w projektach badawczych i międzynarodowych ćwiczeniach terenowych, odbywających się między innymi w Berlinie czy Wiedniu.

Drugi kierunek, Inwestycje i Nieruchomości, początkowo funkcjonował jako specjalność, ale ze względu na swoją popularność od roku 2015 został przekształcony w odrębny program studiów. W chwili

obecnej kształci się na nim ponad 400 studentów. Również prowadzony jest na dwóch poziomach studiów, a koncentruje się na ekonomicznych aspektach gospodarowania nieruchomościami. Słuchacze mają dostęp do szerokiego wyboru zajęć poza uczelnią oraz biorą udział w wyjazdach edukacyjnych, dzięki czemu ich nauka zyskuje praktyczny wymiar. Oferta kierunku wzorowana była na programach uczelni zagranicznych, m.in. Uniwersytetu w Reading, w Amsterdamie i w Ulsterze. Kierunek ten w 2019 r. otrzymał certyfikat CEPI (European Association of Real Estate Professions Education), potwierdzający zgodność programu studiów ze standardami europejskimi.

Trzeci kierunek, EkoMiasto, jest realizowany na poziomie studiów licencjackich, a jego program kształcenia wyróżnia się nowatorskim podejściem i unikatowym charakterem w skali kraju. Ma charakter autorski, a jego interdyscyplinarność wyraża się we współpracy z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ). Bogaty program studiów obejmuje: ekologię miasta, ekonomię i socjologię miasta, systemy infrastruktury i monitoringu, samorząd i instytucje miejskie, zintegrowany rozwój miast, planowanie rozwoju miast, człowieka w mieście oraz adaptację miast do zmian klimatu. Absolwenci mają realny wpływ na politykę miejską, przyczyniając się do propagowania zrównoważonego rozwoju w kontekście miejskim. Kierunek umożliwia studentom zdobycie kompleksowej wiedzy z zakresu planowania, zarządzania i monitorowania, zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Aktualnie kształci się tu 52 studentów.

Instytut IGP był również przez 3 lata koordynatorem kierunku Rewitalizacja, który stanowił wyjątkową współpracę Uniwersytetu Łódzkiego, Politechniki Łódzkiej (PŁ) i Urzędu Miasta Łodzi, oferując interdyscyplinarne kształcenie łączące aspekty przestrzenne, ekonomiczne i społeczne. Studenci byli skupieni w małych grupach zajęciowych oraz korzystali z praktycznego profilu kształcenia z przewagą zajęć projektowych i terenowych. Absolwenci tego kierunku otrzymywali podwójny dyplom afiliowany przez UŁ oraz PŁ.

Pracownicy Instytutu organizują liczne aktywności o charakterze edukacyjnym adresowane do dzieci i młodzieży. Należy tu wymienić takie wydarzenia jak: Szkoła patronacka, Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki oraz coroczną ogólnopolską konferencję Młodzi o klimacie organizowaną przez EC1 Łódź. Dodatkowo corocznie organizowane są dni IGP, w ramach których wykładowcy oraz zaproszeni eksperci przeprowadzają wykłady, warsztaty oraz panele dyskusyjne. Działania edukacyjne i informacyjne dla młodzieży szkolnej i naszych studentów prowadzone są również na instytutowych profilach w mediach społecznościowych, w tym w szczególności na Facebooku, Instagramie, TikToku i YouTube.

Pracownicy Instytutu sprawują pieczę nad dwoma kołami naukowymi: SKN SPATIUM i SKN Real Estate, a także patronują wydawaniu studentckiego czasopisma KWARTAŁ. Aktywizacja studentów przyczynia się do zwiększonego ich uczestnictwa w różnorodnych inicjatywach na rzecz WES i UŁ. SKN SPATIUM bierze udział w projekcie EKO EkSoc, który koncentruje się na ochronie środowiska, adaptacji do zmian klimatycznych oraz promowaniu postaw proekologicznych i zdrowego stylu życia. Natomiast w ramach międzynarodowego Dnia Systemów Informacji Geograficznej koło współorganizuje cykliczne konferencje studenckie Gis Day. Kolejną inicjatywą SKN SPATIUM jest współdziałanie na rzecz projektu Woonerf POW, obejmującego przebudowę ulicy POW w tzw. Woonerf. Ważnym projektem jest również BeeEksoc, który ma na celu wspieranie i budowanie bioróżnorodności w mieście, kształtowanie świadomości ekologicznej poprzez różnorodne działania edukacyjne czy zwiększenie wydajności usług ekosystemowych. Z kolei koło SKN Real Estate aktywnie uczestniczy w wydarzeniach takich jak: konferencje, warsztaty i wizyty studialne dotyczące branży nieruchomości. Studenci publikują także raporty na temat rynku nieruchomości biurowych w Łodzi. Przedstawiciele obu kół naukowych zostają stypendystami programu Młodzi w Łodzi.

Katedra Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych: od nieformalnej grupy badawczej do interdyscyplinarnego zespołu naukowego

Początki zespołu, który z czasem przekształcił się w obecną Katedrę Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych (KASSE), sięgają 2011 r. To właśnie wtedy dr hab. J. Kronenberg prof. UŁ – założyciel Katedry i lider zespołu – zorganizował seminarium na temat wartości usług ekosystemów miejskich przy współudziale UŁ i Fundacji Sendzimira (Kronenberg, Hubacek, 2013).

Dwa lata później rozpoczęła się realizacja międzynarodowego projektu *Green Infrastructure and Urban Biodiversity for Sustainable Urban Development and the Green Economy (GREEN SURGE)*. Kierownikiem polskiej części został dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ. Zainicjowane wówczas badania dotyczące wartości pieniężnej miejskich terenów zieleni stały się jednym z kluczowych obszarów badawczych, kontynuowanych do chwili obecnej (Czembrowski, Kronenberg, 2016; Łaskiewicz i in., 2022a).

Rozwój metod wyceny, w szczególności wykorzystanie przestrzennych modeli cen hedonicznych, zaowocował rozpoczęciem współpracy z dr E. Łaszkiewicz, która w 2016 r. dołączyła do zespołu. Rozpoczęty wówczas projekt *Enabling Green and Blue Infrastructure Potential in Complex Social-Ecological Regions: A System Approach for Assessing Local Solutions (ENABLE)* umożliwił zacieśnienie współpracy z badaczami ze Szwecji, Niemiec, Hiszpanii, Norwegii i Stanów Zjednoczonych. Badania dotyczące sprawiedliwości środowiskowej oraz instytucjonalnych barier w dostępie do terenów zieleni stały się tematami przewodnimi (Koprowska i in., 2020; Łaszkiewicz i in., 2022b). W tym okresie do zespołu dołączyły mgr M. Biernacka i mgr. K. Koprowska. W 2020 r. projekt uzyskał nagrodę BiodivERsA.

W 2016 r. współpracę z zespołem rozpoczęła Y. Khmara, której praca magisterska pod kierunkiem dr. hab. J. Kronenberga prof. UŁ, zdobyła I miejsce w konkursie PTE Oddział w Łodzi na Najlepszą Pracę Magisterską z Zakresu Nauk Ekonomicznych obronioną w 2017 r., a na jej podstawie ukazała się publikacja (Khmara, Kronenberg, 2018).

Zespół funkcjonujący jako nieformalna grupa badawcza w Katedrze Wymiany Międzynarodowej w 2018 r. dołączył do Katedry Gospodarki Regionalnej i Środowiska (KGRiŚ), zaś w kolejnym roku uzyskał w jej ramach status zakładu. Kierownikiem Zakładu Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych został dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ.

W tym okresie rozpoczęły się dwa kolejne projekty. Projekt NCN OPUS *Postwzrost (degrowth): operacjonalizacja w kontekście miasta – w poszukiwaniu alternatywnych strategii rozwoju*, który dał początek nowemu kierunkowi badań, poświęconemu koncepcji dewzrostu (Kronenberg i in., 2024) oraz projekt Horyzont 2020 *Collaborative Learning in Research, Information-sharing and Governance on how Urban Forest-based Solutions Support Sino-European Urban Futures (CLEARING HOUSE)*, realizowany w ramach współpracy międzynarodowej.

W 2021 r. w ramach konkursu IDUB do Zakładu dołączyli dr Vahid Parsa z Uniwersytetu w Teheranie oraz dr Abdelbassir. Elsayed z Uniwersytetu Al-Azhar w Kairze. Dr V. Parsa rozpoczął badania dotyczące usług ekosystemów świadczonych przez tereny zieleni, w szczególności drzewa (Parsa i in., 2024). Z kolei dr A. Elsayed zajął się badaniem dostępności i atrakcyjności parków w Kairze oraz procesów komercjalizacji terenów zieleni w krajach Globalnego Południa (Mohamed i in., 2022).

Tego samego roku rozpoczęła się realizacja – trwającego do chwili obecnej – projektu, kierowanego przez dr hab. E. Łaszkiewicz, prof. UŁ, pt. *Dostęp dzieci do terenów zieleni w trakcie drogi do szkoły: od operacjonalizacji do aplikacji dynamicznej przestrzennie koncepcji sprawiedliwości środowiskowej* (Łaszkiewicz, Sikorska, 2020). Wraz z rozpoczęciem projektu Zakład

zyskał doktoranta, mgr. M. Khaniana oraz doktorantkę, mgr P. Dominiak-Szymańską¹.

W 2022 r. mgr M. Biernacka obroniła rozprawę doktorską, w której proponowała trzystopniowe ujęcie podaży miejskich terenów zieleni, różniące ich istnienie, dostępność i atrakcyjność². Jej podejście zyskało uznanie na całym świecie, wyznaczając nowe kierunki badań (Biernacka, Kronenberg, 2018).

W 2023 r. mgr Y. Khmara uzyskała stopień doktora, za pracę poświęconą operacjonalizacji dewzrostu w miastach, zaś dr E. Łaskiewicz³ uzyskała stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy poświęconej wykorzystaniu koncepcji sprawiedliwości środowiskowej w celu lepszego zrozumienia przyczyn powstawania nierówności społeczno-ekonomicznych w dostępie do dóbr środowiskowych.

W tym samym roku dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ rozpoczął dwuletni staż badawczy na Uniwersytecie Cambridge w ramach stypendium NAWA, *Różne perspektywy na wartość środowiska i retoryki ochrony środowiska: ekonomiczne i inne argumenty na rzecz ochrony ptaków*. Odwołując się do przykładu ochrony ptaków, pracuje nad kompleksowym przeglądem metod oceny wartości przyrody. Staż realizowany jest w Instytucie Badań nad Ochroną Środowiska (University of Cambridge Conservation Research Institute) we współpracy z organizacjami zajmującymi się ochroną ptaków.

Dr hab. E. Łaskiewicz, prof. UŁ uzyskała zaś grant interdyscyplinarny IDUB ze środków UŁ, *Przywiązani do, czy poprzez zieleni? Powiązanie terenów zieleni z przywiązaniem do miejsca w celu zrozumienia związku człowieka z przyrodą*. Trwające badania ukierunkowane są na zrozumienie mechanizmów psychologicznych leżących u podstaw sposobu wiązania się ludzi z określonymi terenami zieleni (Łaskiewicz i in., 2018).

Z końcem 2023 r. Zakład przekształcił się Katedrę. Jej kierowniczką została dr hab. E. Łaskiewicz, prof. UŁ. Z początkiem kolejnego roku do zespołu dołączyła dr J. Adamus, wcześniej zatrudniona w KGRiŚ.

Od 2024 r. trwa realizacja projektu NCN OPUS, *Spojrzenie z lotu ptaka na miejsce środowiska przyrodniczego w ekonomii: w poszukiwaniu*

¹ Mgr Khanian przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą nierówności w widoczności zieleni w ciągach pieszych wśród dzieci (Khanian i in., 2024), zaś mgr Dominiak-Szymańska bada partycypacyjny i proceduralny wymiar sprawiedliwości środowiskowej zaangażowania dzieci w procesy planowania miejskich terenów zieleni (Dominiak-Szymańska i in., 2024).

² Rozprawa doktorska pt. *Wpływ aspektów instytucjonalnych na istnienie, dostępność i atrakcyjność terenów zieleni w Łodzi*. Promotor główny: dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ, promotor pomocniczy: dr E. Łaskiewicz.

³ Praca habilitacyjna pt. *Dostęp do miejskich terenów zieleni i jego wartość pieniężna w świetle koncepcji sprawiedliwości środowiskowej*.

alternatywnych paradygmatów poprzez analizę narracji na rzecz ochrony ptaków (BirdEcon), kierowanego przez dr. hab. J. Kronenberga, prof. UŁ. Celem projektu jest wypracowanie nowych metod szacowania wartości środowiska przyrodniczego, w tej części dyskursu dotyczącego zrównoważonego rozwoju, która została zdominowana przez ekonomię.

W tym samym czasie rozpoczęła się realizacja projektu NCN Miniatura dr M. Biernackiej: *Determinanty dostępności i atrakcyjności terenów zieleni dla osób z niepełnosprawnościami*, w ramach którego przygotowuje kompleksowy zestaw kryteriów, świadczących o dobrej dostępności i atrakcyjności terenów zieleni dla osób z wybranymi rodzajami niepełnosprawności. Z kolei dr J. Adamus w projekcie NCN Miniatura: *Gender mainstreaming w przestrzeniach publicznych – budowa i testowanie narzędzia do określenia inkluzyjności przestrzeni publicznych ze względu na płeć* tworzy i testuje narzędzie weryfikujące stopień inkluzyjności przestrzeni publicznej pod względem płci, włączając różne aspekty nierówności.

W 2025 r. rozpocznie się realizacja projektu NCN OPUS dr V. Parsy: *Poprawa odporności miejskich systemów społeczno-ekologicznych: rola odpornych rozwiązań opartych na drzewach* (finansowanego z grantu NCN OPUS). Planowane badania skupią się na określeniu, czy i w jakim zakresie drzewa miejskie są ekologicznie odporne na zakłócenia związane ze zmianą klimatu oraz czy dostęp do ekosystemów tworzonych przez drzewa miejskie różni się wśród grup społeczno-ekonomicznych.

Pracownicy KASSE publikują w takich czasopismach naukowych jak: „The Lancet Planetary Health”, „Landscape and Urban Planning”, „Ecological Economics”, „Land Use Policy”, „Journal of Cleaner Production”, „Ecology and Society”, „Ecosystem Services”, „Geoforum”, „Ecological Indicators”, „Environmental Science & Policy”, „Cities”, „Applied Geography”, „Children’s Geographies”, „Housing Studies”, „Journal of Urban Affairs”. Dr hab. J. Kronenberg, prof. UŁ pełni funkcję redaktora pomocniczego w czasopiśmie „People and Nature”, wydawanym przez British Ecological Society i Wiley. Z kolei dr hab. E. Łaszkiwicz, prof. UŁ jest redaktorką pomocniczą w czasopiśmie „Urban Forestry & Urban Greening” (Elsevier). Działalność zespołu jest zauważana i nagradzana przez instytucje zewnętrzne. Pod względem publikacyjnym, pozyskiwanych grantów i zdobywanych nagród najmłodsza Katedra w Instytucie zdecydowanie się wyróżnia.

Katedra Ekonometrii Przestrzennej: trzy i pół dekady badań i innowacji

Historia Katedry Ekonometrii Przestrzennej (KEP) to opowieść o rozwoju nowoczesnej analizy ekonomicznej i statystycznej w Polsce. Wszystko zaczęło się w 1991 r., kiedy prof. zw. dr hab. B. Suchecki powołał Zakład Ekonometrii Przestrzennej, który dekadę później przekształcił się w Katedrę. Już od początku istnienia badania prowadzone w Zakładzie skupiały się na analizie przestrzennego zróżnicowania zjawisk gospodarczych, ze szczególnym uwzględnieniem rynków pracy.

Jednym z kluczowych momentów w historii Katedry było partnerstwo z francuskim Uniwersytetem Lyon 2 w latach 90. XX w. To właśnie wtedy w Łodzi rozpoczęto szeroko zakrojone badania nad regionalnymi rynkami pracy w czasach transformacji i integracji europejskiej. Był to także czas nawiązania współpracy z prof. Jeanem Paelinckiem, prekursorem ekonometrii przestrzennej. Na przełomie wieków KEP stała się pionierem w Polsce w zakresie wykorzystania metod i modeli danych panelowych i przestrzenno-czasowych, a efektem tych prac były pierwsze rozprawy doktorskie z tego obszaru⁴.

Ważnym nurtem badań w KEP są analizy i prognozy rynku pracy. W 2002 r. Katedra, we współpracy z Katedrą Polityki Ekonomicznej oraz Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, zainicjowała prace nad Systemem Prognozowania Popytu na Pracę w Polsce (SPPP). Dzięki zastosowaniu nowoczesnych modeli ekonometrycznych stworzono narzędzie, które nie tylko ułatwiało podejmowanie decyzji instytucjom publicznym, ale również dostarczało wartościowych informacji organizacjom międzynarodowym, takim jak European Centre for the Development of Vocational Training (CEDEFOP). Prognozy SPPP były wykorzystywane w dokumentowaniu wpływu badań naukowych na gospodarkę i społeczeństwo, co przyczyniło się do ugruntowania pozycji Katedry jako istotnego ośrodka badawczego⁵. We współpracy z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych oraz Instytutem Badań Strukturalnych opracowano także System Prognozowania Polskiego Rynku Pracy dla ministerstwa. Obecnie Katedra

⁴ Barbara Dańska: *Przestrzenno-czasowe modelowanie zmian w działalności produkcyjnej w Polsce. Zastosowanie modeli panelowych*, 1997; Iwona Laskowska: *Równość w finansowaniu i dostępności świadczeń medycznych. Analiza statystyczno-ekonometryczna*, 1998; Ewa Kusideł: *Modele wektorowo-autoregresyjne i ich zastosowania w ekonomii*, 2000.

⁵ Powstają kolejne doktoraty w tym nurcie – Artur Gajdos: *Systemy informacji i prognozowania rynku pracy*, 2002; Edyta Żmurkow: *Wpływ innowacyjności na regionalne rynki pracy w Polsce*, 2023; Magdalena Brudz: *Wpływ rozwiązań IT na procesy transformacyjne rynku pracy w Polsce*, 2023.

bierze udział w realizacji projektu dotyczącego opracowania i wdrożenia systemu strategicznego prognozowania zapotrzebowania na umiejętności w obszarze zielonej i cyfrowej gospodarki. Wielowymiarowe i interdyscyplinarne prace nad analizami i prognozami rynku pracy zaowocowały licznymi monografiami i artykułami naukowymi oraz habilitacją⁶. (Lewandowska-Gwarda, 2018; Dańska-Borsiak, Olejnik, 2021; Laskowska, Żółtaszek, 2021; Gajdos, Lewandowska-Gwarda, 2022; Dańska-Borsiak, 2023; Lewandowska-Gwarda, 2023).

Katedra prowadzi także intensywne prace nad rozwojem metod statystyki i ekonometrii przestrzennej. Ich efektem były dwie fundamentalne monografie (Sucheckie, red., 2010; Sucheckie, red., 2012), które stały się kamieniami milowymi w polskiej literaturze naukowej z tego tematu. Te publikacje nie tylko ugruntowały pozycję KEP w świecie akademickim, ale także przyczyniły się do popularyzacji nowych narzędzi analitycznych w Polsce. Obok zagadnień z zakresu geostatystyki i statystyki przestrzennej publikacja z 2010 r. porusza problemy z zakresu koncentracji i specjalizacji w przestrzennych analizach ekonomicznych, analiz strukturalno-geograficznych oraz nowej ekonomii geograficznej. Najważniejszą część opracowania stanowi omówienie podstawowych modeli regresji przestrzennej oraz metod ich estymacji i weryfikacji. Natomiast monografia z 2012 r. zawiera prezentacje i przykłady zastosowań zaawansowanych metod ekonometrii przestrzennej. Zagadnienia te w tak szerokim zakresie nie były wcześniej poruszane w żadnej publikacji książkowej w Polsce.

Dwa lata później powstaje, wyróżniona nagrodą Rektora UŁ, monografia poświęcona metodom statystycznym umożliwiającym analizę i wizualizację danych geograficznych oraz innych informacji zlokalizowanych przestrzennie (Sucheckie, red., 2014). Zaprezentowano w niej pojęcia i definicje stosowane w analizach przestrzennych, metody pomiaru i klasyfikacji informacji przestrzennych, koncepcje teoretyczne stanowiące podstawę statystyki przestrzennej oraz jej powiązania z: ekonometrią przestrzenną, geostatystyką. Wszystkie trzy publikacje są efektem realizacji kolejnych doktoratów powstałych w KEP⁷.

W swoich badaniach pracownicy KEP rozwijają istniejące metody statystyczne, ekonometryczne i optymalizacyjne poprzez wprowadzanie

⁶ Karolina Lewandowska-Gwarda: *Kobieta na rynku pracy w Polsce. Analizy przestrzenne, przekrojowe, czasowe*, 2025.

⁷ Alicja ik: *Metodologia i zastosowania modeli przestrzenno-autoregresyjnych w badaniach rozwoju regionalnego*, 2010; Karolina Lewandowska-Gwarda: *Wielorównaniowe modele ekonometrii przestrzennej i ich zastosowania*, 2011; Edyta Łaskiewicz: *Przestrzenne modele wielopoziomowe w analizach społeczno-ekonomicznych*, 2015.

elementów zależności i interakcji przestrzennych⁸. Podejścia te znajdują zastosowanie w szerokim spektrum analiz z zakresu: rynku pracy, ekonomii zdrowia, migracji, demografii, innowacji, rozwoju regionalnego i zrównoważonego rozwoju ekonomiczno-społeczno-przestrzennego. (Antczak, Lewandowska-Gwarda, 2015; Olejnik, Olejnik, 2020a; Olejnik, Olejnik, 2020b; Żółtaszek, Olejnik, 2021; Olejnik, Żółtaszek, Olejnik, 2021; Roszko-Wójtowicz, Dańska-Borsiak i in., 2022).

Ważnym elementem działalności Katedry była także organizacja cyklicznej konferencji, pt. *Spatial Econometrics and Regional Economic Analysis*, która od 2010 r. gromadziła naukowców z całego świata. Było to unikalne w skali kraju i Europy Środkowo-Wschodniej miejsce wymiany myśli i prezentacji najnowszych osiągnięć w dziedzinie ekonometrii przestrzennej.

Doświadczenie w modelowaniu ekonometrycznym i analizach rynku pracy okazało się cenne z punktu widzenia ewaluacji polityk unijnych, w których głównym celem była ocena, w jakim stopniu środki europejskie wpływają na wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Oprócz udziału w kilkudziesięciu projektach dotyczących wpływu realizacji polityki spójności na rozwój regionalny i krajowy, w ramach ewaluacji programów i polityk unijnych powstało kilka publikacji, doktoratów⁹ oraz kolejna habilitacja¹⁰.

W Katedrze prowadzi się także pionierskie badania w dziedzinie ekonomii zdrowia i zrównoważonego rozwoju. W analizach efektywności systemów opieki zdrowotnej stosowane są innowacyjne przestrzenne modyfikacje Data Envelopment Analysis. Z kolei do identyfikacji związków między zdrowiem a rozwojem gospodarczym wykorzystuje się metody regresji jointpoint i efektu netto dobrobytu. W badaniach nad zrównoważonym rozwojem modeluje się związki między rozwojem gospodarczym a środowiskiem, stosując przestrzenne modele ekonometryczne oparte na teorii Środowiskowej Krzywej Kuzneta i decouplingu oraz wykorzystuje narzędzia geostatystyki (Antczak, 2024; Antczak, Lewandowska-Gwarda, 2018; Olejnik, Żółtaszek, 2023; Jewczak, Korczak, 2023; Jewczak,

⁸ Aktywności te zaowocowały aż trzema pracami habilitacyjnymi: Barbara Dańska-Borsiak: *Dynamiczne modele panelowe w badaniach ekonomicznych*, 2011; Elżbieta Antczak: *Społeczno-ekonomiczne determinanty regionalnego zróżnicowania ilości odpadów komunalnych w Polsce: ekonometryczne analizy przestrzenne*, 2021; Alicja Olejnik: *Znaczenie efektów przestrzennych w innowacjach, produkcji i produktywności regionów Unii Europejskiej*, 2024.

⁹ Emilia Modranka: *Wpływ polityki spójności na rozwój regionalny Polski*, 2018; Piotr Strożek: *Gospodarka oparta na wiedzy w ujęciu regionalnym*, 2016.

¹⁰ Ewa Kusideł: *Konwergencja gospodarcza w Polsce i jej znaczenie w osiąganiu celów polityki spójności*, 2015.

Brudz, 2022). Efektem badań dotyczących ekonomii zdrowia i zrównoważonego rozwoju są kolejne doktoraty¹¹.

W 2024 r. powołano Centrum Analiz Rynku Pracy (CARP), w które zaangażowani są wszyscy pracownicy Katedry. CARP umożliwia inicjowanie, organizowanie i koordynowanie różnych form aktywności naukowej w zakresie interdyscyplinarnych badań nad rynkiem pracy. Centrum inicjuje współpracę z innymi uczelniami, instytucjami naukowymi, administracją publiczną, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi oraz innymi placówkami, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowej. CARP, kontynuując misję Katedry w zakresie badań nad rynkiem pracy i popularyzacji wiedzy (Gajdos, Antczak, 2024), integruje współpracę akademicką, biznesową oraz administracyjną, stając się ważnym centrum badawczo-edukacyjnym. Członkowie CARP realizują m.in. projekt SkillsPULSE: Skills – Predicting, Understanding, and Locating Shortages in Europe w ramach projektu Horyzont Europa.

Obecnie Katedra jest kierowana przez dr hab. Ewę Kusideł, prof. UŁ¹² i zatrudnia 10 naukowców na stanowiskach profesorów (4 osoby) i adiunktów (6 osób). Przygotowywane są również dwa kolejne doktoraty we współpracy ze Szkołą Doktorską Nauk Społecznych UŁ. Dorobek Katedry obejmuje prawie 400 publikacji, które nie tylko wpłynęły na rozwój ekonometrii przestrzennej, ale także znalazły praktyczne zastosowanie w polityce gospodarczej i społecznej. Dorobek naukowy pracowników i doktorantów KEP z ostatnich dziesięciu lat obejmuje: 18 monografii, 4 redakcje naukowych opracowań zwartych, ponad 214 artykułów w czasopiśmie krajowych i międzynarodowych oraz 67 rozdziałów w monografiach.

Wyniki badań pracowników są regularnie prezentowane na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych z zakresu metod ilościowych i przestrzennych, ekonomii zdrowia, zrównoważonego rozwoju, rynku pracy oraz nauk społecznych. Pracownicy uczestniczą w wyjazdach naukowo-dydaktycznych w ramach programu Erasmus+ i w stażach naukowych, kwerendach i wyjazdach studyjnych w kraju i za granicą. Jednocześnie priorytetem dla pracowników KEP jest wysoka jakość warsztatu dydaktycznego i naukowego, dlatego podnoszenie kwalifikacji w zakresie metod analitycznych, innowacji technologicznych oraz trendów społeczno-kulturowych stanowi kluczowy element pracy badawczo-dydaktycznej. Działalności naukowa, dydaktyczna i organizacyjna KEP

¹¹ Elżbieta Antczak: *Zrównoważony rozwój Polski i Europy – modele i analizy przestrzenno-czasowe*, 2010; Agata Żółtaszek: *Modele mikrosymulacyjne w badaniach ekonomicznych i społecznych*, 2013; Maciej Jewczak: *Sklonność do ponoszenia wydatków jako metoda oceny potrzeb zdrowotnych w Polsce*, 2016; Witold Olszewski: *Jakość życia starszych mieszkańców województwa łódzkiego*, 2017.

¹² Poza prof. B. Sucheckim Katedrą kierowała również prof. J. Suchecka.

zostały wielokrotnie docenione, czego dowodem są indywidualne i zbiorowe nagrody i odznaczenia: wydziałowe, uniwersyteckie i ogólnopolskie.

KEP to miejsce, gdzie teoria łączy się z praktyką – tutaj powstają jedynne na Wydziale doktoraty wdrożeniowe¹³. Historia KEP to dowód na to, że nauka może realnie wpływać na kształtowanie rzeczywistości gospodarczej i społecznej. W przyszłości zespół KEP, we współpracy z CARP, planuje rozwijać współpracę krajową i międzynarodową, kształcić specjalistów dla sektora publicznego i prywatnego oraz promować badania naukowe we współpracy z otoczeniem gospodarczym. W sferze naukowej KEP koncentruje się na doskonaleniu metod analiz przestrzennych, w tym wykorzystaniu dronów i technologii AR (*Augmented Reality*). Badania aplikacyjne skupią się na: zielonych miejscach pracy i kwalifikacjach, wpływie rozwoju regionalnego na zdrowie i środowisko oraz na zrównoważonym rozwoju. Dydaktyka obejmie kształcenie w zakresie najnowszych narzędzi ilościowych, informatycznych i przestrzennych.

Katedra Gospodarki Regionalnej i Środowiska: najnowsze nurty w badaniach nad przestrzenią i nauka zaangażowana

190

Geneza Katedry Gospodarki Regionalnej i Środowiska (KGRiŚ) sięga okresu transformacji systemowej Polski i powołania samorządu terytorialnego na poziomie gminy. Powstała ona w 1992 r. w wyniku przekształcenia Zakładu Ekonomiki Regionalnej i Ochrony Środowiska w KGRiŚ, a jej kierownictwo powierzono prof. zw. dr hab. A. Jewtuchowicz. Funkcję tę sprawowała do końca życia, tj. do maja 2016 r. Od tego momentu, do września 2019 r., funkcję kierownika Katedry pełniła dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ, a następnie kierowanie KGRiŚ zostało powierzone dr. hab. M. Sokołowiczowi, prof. UŁ. Funkcję tę sprawował do września 2024 r., gdy objął stanowisko dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego – pierwszego w historii Wydziału dziekana wywodzącego się ze środowiska ekonomistów przestrzennych. Od nowej kadencji kierownictwo Katedry ponownie objęła dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ.

Ostatnia dekada to czas dynamicznych przekształceń struktury organizacyjnej i osobowej Katedry związanych z odejściem pracowników

¹³ Magdalena Błaszczak: *Budowa narzędzia służącego monitorowaniu oraz szacowaniu zapotrzebowania na usługi realizowane w ramach polityki społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym*, 2023.

i przyjęciem nowych. Istotną zmianą było dołączenie do zespołu KGRIŚ w 2017 r. trzech nowych pracowników (z Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych) zajmujących się zagadnieniami miejskich systemów społeczno-ekologicznych oraz wyceną środowiskową. Zespół ten stworzył w ramach KGRIŚ w 2018 r. Zakład Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, który po wzmocnieniu osobowym przekształcił się z początkiem 2024 r. w samodzielną katedrę o tej samej nazwie. Obecnie zespół KGRIŚ tworzy ośmioro pracowników – dwoje samodzielnych profesorów uczelni oraz sześcioro doktorów. Z Katedrą współdziała także sześcioro doktorantów.

W ostatnim dziesięcioleciu sukcesem zakończyły się trzy postępowania habilitacyjne – dr. hab. M. Sokołowicza (2016), dr. hab. M. Feltynowskiego (2019) oraz dr. hab. Z. Przygodzkiego (2019)¹⁴. Wypromowanych zostało także trzech doktorantów będących absolwentami kierunku Gospodarka Przestrzenna – w 2019 r. dr E. Boryczka i dr Jakub Zasina (promotor dr hab. A. Nowakowska, prof. UŁ), którzy dołączyli do zespołu KGRIŚ oraz w 2024 r. dr E. Stasiak (promotor dr hab. M. Sokołowicz, prof. UŁ)¹⁵.

Katedra należy do grona prężnych naukowo jednostek naukowych. Potwierdzają to liczne prace publikowane w prestiżowych czasopismach i monografiach w uznanych wydawnictwach. Dorobek naukowy pracowników KGRIŚ z ostatnich dziesięciu lat obejmuje 22 monografie, 12 redakcji naukowych opracowań zwartych, ponad 170 artykułów w czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz ponad 100 rozdziałów w monografiach. Badania naukowe prowadzone w Katedrze mają wielodyscyplinarne i wielopłaszczyznowy charakter, obejmują szeroki i bardzo zróżnicowany wachlarz problemów naukowych. Wpisują się w najnowsze nurty rozważań teoretycznych i empirycznych z zakresu ekonomii miasta i regionu, gospodarki przestrzennej i geografii społeczno-ekonomicznej oraz studiów miejskich. Wiodące nurty badań realizowane w Katedrze dotyczą:

1. Terytorialnego podejścia do rozwoju. Badania realizowane w KGRIŚ koncentrują uwagę na kulturowych, relacyjnych i instytucjonalnych uwarunkowaniach rozwoju (Michalak, Nowakowska, Antczak, 2021).

¹⁴ M. Sokołowicz, *Rozwój terytorialny w świetle dorobku ekonomii instytucjonalnej. Przestrzeń – bliskość – instytucje*; M. Feltynowski, *Planowanie przestrzenne gmin wiejskich. Zastosowanie koncepcji polityki opartej na dowodach*; Z. Przygodzki, *Wiedza i kapitał ludzki w środowiskach przedsiębiorczości. Podejście terytorialne*.

¹⁵ Rozprawa doktorska: J. Zasina *Rozwój gospodarczy i przestrzenny miast przemysłowych w kontekście zachowań konsumenckich studentów. Studium porównawcze Łodzi i Turynu*; E. Boryczka *Procesy rewitalizacji i ich konsekwencje dla przekształceń bazy ekonomicznej miasta. Przykład miast poprzemysłowych*; E. Stasiak, *Wpływ liczby kadencji lokalnej władzy wykonawczej na sytuację społeczno-gospodarczą gmin*.

Ekspozują znaczenie kapitału terytorialnego i specyficznych zasobów w procesach rozwoju (Nowakowska 2024; Nowakowska 2018) oraz terytorialnych uwarunkowań w kształtowaniu polityki rozwoju (Nowakowska, Rzeńca, Sobol, 2021).

2. Instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju. W tym nurcie badawczym Katedra prowadzi badania poświęcone wpływowi historycznych ścieżek rozwoju (*path-dependency*) i dziedzictwa na transformację społeczno-gospodarczą miast i regionów (Matera, Sokołowicz, 2023; Sokołowicz i in., 2023; Sokołowicz, Przygodzki, 2020), oddziaływaniu terytorialnych uwarunkowań instytucjonalnych na preferencje i zachowania przestrzenne przedsiębiorstw i mieszkańców (Sokołowicz, 2018) oraz innowacjom instytucjonalnym w polityce miejskiej i regionalnej (Mitra i in., 2020; Sokołowicz, 2020; Sokołowicz 2023; Sokołowicz 2024).
3. Wpływu populacji studenckich na funkcjonowanie i rozwój współczesnych miast (Zasina, Nowakowska, 2023). Badania realizowane w KGRiŚ koncentrują się w szczególności na zachowaniach konsumenckich i mieszkaniowych studentów (Zasina, Antczak, 2023). Dotyczyły m.in. studentyfikacji handlowo-usługowej (Zasina, 2021) oraz koncepcji krajobrazów studenckich (Zasina i in., 2023).
4. Zrównoważonego rozwoju miast i regionów. Prowadzone w Katedrze badania koncentrują się wokół instytucjonalnych i środowiskowych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju miast i regionów (Legutko-Kobus i in., 2020), instrumentów polityki rozwoju (Rzeńca i in., 2017) oraz diagnozowania i monitorowania rozwoju miast w nowym ujęciu tj. miasta zielonego, produktywnego i sprawiedliwego oraz transformacji miast i regionów (Rzeńca i in., 2023a; Rzeńca i in., 2023b; Rzeńca i in., 2023c).
5. Rewitalizacji miast i jej wpływu na bazę ekonomiczną miasta (Boryczka, 2020). W tym nurcie badawczym Katedra prowadzi badania dotyczące powiązania rewitalizacji z procesami przekształceń bazy ekonomicznej miast przemysłowych, a także roli i znaczenia integracji procesów planowania rewitalizacji (Boryczka, 2022).
6. Partycypacji społecznej w rozwoju jednostek samorządu terytorialnego (Boryczka, 2015b). Badania realizowane w KGRiŚ dotyczyły efektywności wykorzystania narzędzi partycypacji społecznej, identyfikacji innowacyjnych metod i narzędzi partycypacyjnych (Rzeńca i in., 2024), angażowania interesariuszy w procesy decyzyjne (Boryczka, 2015a).
7. Modelowania środowiskowego i oceny ekosystemów. Badania koncentrują się na modelowaniu usług ekosystemowych, ekologii krajobrazu oraz zarządzaniu środowiskowym (Istanbulu i in., 2024).

Prowadzone analizy ogniskują się wokół zagadnień dotyczących relacji między zmianami krajobrazu a funkcjonowaniem ekosystemów, a także wpływu cech krajobrazu na nierówności ekonomiczne (Parsa i in., 2024; Parsa i in., 2023; Aalipour i in., 2024).

Ostatnia dekada przyniosła wzrost działalności międzynarodowej pracowników Katedry, którzy aktywnie uczestniczyli w międzynarodowym środowisku naukowym poprzez udział w projektach naukowych, konferencjach i kongresach oraz organizacjach naukowych. Na uwagę zasługuje realizacja czterech międzynarodowych projektów finansowanych z funduszy europejskich: (1) *FOLPSEC. Functioning of the Local Production Systems in the Conditions of Economic Crisis* – badania na temat regionalnych systemów przedsiębiorczości i innowacji oraz budowania konkurencyjności krajów Europy Środkowo-Wschodniej; (2) *InnovaConcrete. Innovative materials and techniques for the conservation of 20th century concrete-based cultural heritage* – badania dotyczyły postrzegania i wartościowania dziedzictwa socmodernistycznego; (3) *The Erasmus Goes Green* – projekt ukierunkowany na ograniczenie śladu węglowego podróży studenckich i służbowych w ramach programu Erasmus; (4) *EcoUnity* – projekt poświęcony świadomości ekologicznej studentów i wzmocnieniu współpracy uczelni z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie. Pracownicy Katedry są także zaangażowani w uczestnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w sojuszu uczelni europejskich UNIC – Europejskiego Uniwersytetu Miast w Transformacji Postindustrialnej (jednej z 50 sieci Uniwersytetów Europejskich) mającego na celu integrację instytucjonalną poprzez wspólne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań na polu edukacji i nauki.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia działalności naukowo-dydaktycznej był liczny udział pracowników KGRiŚ w stażach, wizytach studialnych i wyjazdach realizowanych w ramach programów mobilnościowych. W ostatniej dekadzie pracownicy uczestniczyli w ponad 30 wyjazdach naukowo-dydaktycznych w ramach programu Erasmus+ oraz brali udział w ponad 80 konferencjach międzynarodowych, seminariach i szkoleniach. Umiędzynarodowienie aktywności naukowej Katedry współtworzyli także pracownicy naukowcy zagranicznych uczelni odbywający staże naukowe w ramach programów EkSoc Fellowships oraz programu IDUB. W ostatniej dekadzie Katedra gościła ośmiu badaczy.

Cechą wyróżniającą Katedrę na tle innych zespołów naukowych są także rozbudowane relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Działalność badawcza pracowników od początku była silnie zorientowana na potrzeby praktyki gospodarczej i administracji publicznej, czego dowodem są liczne prace i projekty wdrożeniowe oraz usługi eksperckie i szkoleniowe. Należą do nich m.in. plany strategiczne dla gmin i województw, programy rewitalizacji miast czy ekspertyzy w dziedzinie

polityki gospodarczej, społecznej i środowiskowej (sprawiedliwej transformacji, polityki spójności, budżetów obywatelskich). Efektem współpracy z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów w Krakowie było opracowanie i wydanie pozycji *Raport o stanie polskich miast. Środowisko i adaptacja do zmian klimatu*. Współpraca z Najwyższą Izbą Kontroli zaowocowała ekspertyzą dotyczącą budżetów obywatelskich w innych państwach wydaną w ramach publikacji *Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych (obywatelskich)*. Na uwagę zasługują także innowacyjne w skali kraju projekty takie jak: *Smart City. Zintegrowany system zarządzania infrastrukturą miejską, komunikacji z mieszkańcami i zapewnienia usług publicznych w zakresie ruchu drogowego, bezpieczeństwa, zdrowia oraz ochrony środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim* czy *II Łódzki Panel Obywatelski – W jaki sposób zredukować szkodliwą emisję gazów cieplarnianych na terenie Łodzi o 55% do 2030 roku?*

Pracownicy KGRiŚ zaangażowani byli w kształtowanie wiedzy, umiejętności i postaw społecznych, w tym obywatelskich, poprzez organizację licznych aktywności o charakterze edukacyjnym adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży (m.in. coroczna ogólnopolska konferencja dla uczniów szkół ponadpodstawowych Młodzi o klimacie i liczne wykłady dla uczniów szkół ponadpodstawowych woj. łódzkiego), ale także szkolenia dla władz i administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych (m.in. z zakresu rewitalizacji miast, planowania strategicznego, partycypacji społecznej). Zespół Katedry aktywnie działa także w strukturach stowarzyszenia Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzenią.

W ramach aktywności edukacyjnej na szczególną uwagę zasługują dwa projekty przygotowane i wdrażane w Katedrze. Pierwszy z nich to projekt *EkoMiasto. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast* (finansowany z Funduszy Norweskich), który stanowił fundament dla przygotowania i uruchomienia innowacyjnego w skali kraju programu studiów na poziomie studiów licencjackich. Kierunek EkoMiasto uruchomiony został w 2018 r. i współprowadzony jest z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska. Drugim projektem mającym istotne znaczenie dla poprawy jakości dydaktycznej na kierunku Gospodarka Przestrzenna był projekt *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia* finansowany z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Jego celem było wprowadzenie nowych treści i metod dydaktycznych.

Przyszłość badań podejmowanych w KGRiŚ jest silnie determinowana zmieniającymi się uwarunkowaniami i nowymi wyzwaniem identyfikowanymi zarówno w skali lokalnej/regionalnej, jak i w wymiarach globalnym i krajowym. Rosnąca złożoność i dynamika procesów rozwoju przestrzennego wymusza na badaczach podejmowanie nowych zagadnień

i poszukiwanie odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Na znaczeniu zyskują nowe obszary badań podejmowane przez pracowników KGRIŚ, takie jak szeroko rozumiana rezyliencja przestrzenna i miejska polityka klimatyczna. Istotnym obszarem badań staje się zintegrowane podejście do kształtowania procesów rozwoju oraz przyszłość polityki spójności UE po 2027 r. W Katedrze następuje rozwój badań w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz jego społecznej i ekonomicznej wartości. Dynamicznie kontynuowane są badania na temat studentyfikacji i jej związki z innymi procesami przeobrażającymi współczesne śródmieścia, takimi jak rewitalizacja, reurbanizacja, gentryfikacja i *youthification*. Nowym obszarem badań podejmowanych w Katedrze jest wpływ procesu marketyzacji handlowej na przestrzeń miejską i wiejską, a szczególnie analiza społecznych konsekwencji tego procesu.

Katedra Gospodarki Samorządu Terytorialnego: nauka w służbie samorządności i rozwoju lokalnego

Katedra Gospodarki Samorządu Terytorialnego (KGST) powstała w 2001 r. z przekształcenia Zakładu Gospodarki Komunalnej. Inicjatorem jej utworzenia i pierwszym kierownikiem był prof. zw. dr hab. E. Wojciechowski, który przewodził Katedrze do czasu przejścia na emeryturę w 2019 r. Wówczas kierownictwo objął dr hab. Z. Przygodzki. W 2014 r. Katedra liczyła 12 osób, a obecnie zespół składa się z: dwóch doktorów habilitowanych (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, dr hab. M. Feltynowski, prof. UŁ), sześciu doktorów (dr J. Chądzyński, dr Z. Dolewka, dr J. Trippner-Hrabi, dr P. Jeziorska-Biel, dr M. Podgórski, dr A. Tylman) oraz dwóch asystentów (mgr I. Waleski, mgr A. Kam) i doktoranta (mgr A. Sk Md Nur).

Badania prowadzone przez pracowników Katedry mają zorientowanie pragmatyczne i odpowiadają na wyzwania oraz problemy praktyki gospodarczej. Pracownicy aktywnie uczestniczą w życiu samorządowym Łodzi i innych gmin województwa łódzkiego, pełniąc funkcje doradcze, eksperckie i nadzorcze dla organów władzy i administracji. Katedra współpracowała z gminami w zakresie rozwiązań organizacyjnych i programów rozwoju ekonomicznego, a zdobyte doświadczenia są wykorzystywane zarówno w badaniach, jak i dydaktyce. Od 2021 r. priorytetem stały się internacjonalizacja kontaktów naukowych poprzez realizację projektów międzynarodowych oraz staże i badania zagraniczne. Pracownicy Katedry aktywnie koordynują również współpracę WES z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W ramach tematyki dotyczącej współpracy i konkurencji w jednostkach samorządów terytorialnych (JST) w Polsce pracownicy Katedry zrealizowali projekt badawczy pt. *Władza lokalna między państwem, społeczeństwem a rynkiem. Współpraca i konkurencja*. Jego celem było diagnozowanie stopnia otwartości i aktywności polskich gmin w podejmowaniu współpracy z administracją rządową, z innymi JST, organizacjami pozarządowymi, podmiotami prywatnymi i mieszkańcami. Kierunki kooperacji były badane na trzech płaszczyznach: realizacji zadań publicznych, działalności planistycznej i działalności koordynacyjnej. Pokłosiem tych badań były m.in. dwie monografie: Wojciechowski i in., 2014 oraz Wojciechowski i in., 2015.

Problematyka zarządzania w JST była kolejnym nurtem badawczym realizowanym w Katedrze. Zmianom w modelach zarządzania w sektorze publicznym poświęcono projekt badawczy: *Modele zarządzania w gminach wiejskich i ich uwarunkowania*, który był realizowany wspólnie z pracownikami Instytutu Socjologii UŁ. Zakładał identyfikację i konstrukcję modeli zarządzania w gminach wiejskich oraz uwarunkowań ich wyboru. Analizowano zarówno postawy władz gmin, jak i ich mieszkańców w kontekście angażowania tych drugich w procesy współzarządzania gminą i ich wpływu na możliwości rozwojowe jednostki. Efektem realizacji tego projektu były liczne artykuły naukowe, m.in.: Marks-Krzyszkowska, 2017; Marks-Krzyszkowska, Michalska-Żyła, 2018.

Zespół KGST diagnozował również stopień samozarządzania w instytucjach publicznych i alternatywne formy dostarczania usług publicznych, czego efektem była monografia Chądzyńskiego i Trippner-Hrabi, 2021. W nurcie zarządzania przestrzeniami publicznymi powstała praca Przygodzki, Adamus, 2022.

Projekt: *Planowanie przestrzenne oparte na dowodach – źródła danych o zieleni w miastach* obejmował szeroko pojętą tematykę związaną z rozwojem przestrzennym obszarów wiejskich oraz wykorzystaniem nowych narzędzi w procesach podejmowania decyzji. Ważnym elementem badań w tym zakresie była również ocena wpływu planowania przestrzennego na budowanie relacji pomiędzy mieszkańcami i otoczeniem, szczególnie w kwestiach usług ekosystemów i zrównoważonego rozwoju. Istotne w tych badaniach było kształtowanie powiązań przestrzennych miasto-wieś oraz wykorzystywanie wspólnych doświadczeń jednostek samorządowych. Wynikiem projektu była m.in. publikacja Feltynowski, 2023.

Wyniki projektu wskazują także na ważną rolę infrastruktury w kreowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miast i obszarów wiejskich (Feltynowski, 2022). Kolejnym opracowaniem poszerzającym wiedzę o procesach planistycznych i zjawiskach tworzących gospodarkę finansową w samorządzie terytorialnym była monografia Dolewka, 2020. Podjęta

problematyka obejmowała specyfikację podstawowych problemów i wyzwań w dziedzinie finansów lokalnych, jak też identyfikację czynników determinujących przebieg gospodarki finansowej oraz zaproponowanie zbioru rozwiązań zwiększających efektywność formułowanych ocen finansowych.

Ważnym obszarem analiz w KGST jest transformacja cyrkularna samorządów terytorialnych, a w niej wdrażanie modelu gospodarki cyrkularnej. W ramach międzynarodowej kooperatywy Katedra realizuje szeroko zakrojony projekt badawczy: *A FRONTrunner approach to Systemic circular, Holistic & Inclusive solutions for a New Paradigm of territorial circular economy*. Do ważnych wątków poruszanych w projekcie należała identyfikacja błędów rynkowych jako barier ograniczających możliwości skutecznego wdrażania założeń gospodarki cyrkularnej w Polsce (Adamus i in., 2024). Zespół Katedry wypracował nową adaptacyjną metodologię wdrażania zmian w obszarze gospodarki cyrkularnej w odniesieniu do kooperatyw terytorialnych oraz organizacji: Model CircuPuncture. Badania te rozszerzone zostały na obszar lokalnej turystyki cyrkularnej (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, dr J. Adamus – KASSE) oraz analizy efektywności zasobowej pracy zdalnej w sektorze użyteczności publicznej (dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ, i mgr A. Kam). W tematykę gospodarki cyrkularnej wpisują się także badania związane z zaangażowaniem JST w wielopoziomowe zarządzanie mające na celu wspieranie transformacji gospodarczej w kierunku modelu cyrkularnego. Były one podstawą części empirycznej pracy doktorskiej mgr. M. Podgórskiego¹⁶ oraz publikacji: Tylman i in., 2023.

Kolejny obszar to modelowanie skuteczności usług publicznych, w tym badania do doktoratu mgr. A. Kama¹⁷ o efektywności ekonomicznej pracy zdalnej (Kam, 2023; Kam i in., 2023). W tematyce usług publicznych powstały też prace: Chądzyński, 2017; Wojciechowski i in., 2018; Trippner-Hrabi i in., 2023.

Wśród aktualnych badań Katedry wyróżnia się tematyka trudnego dziedzictwa kulturowego obejmująca trzy jego wymiary: świadomość i percepcję, zakorzenienie i identyfikację potencjału jako aktywów endogenicznych oraz wartość (Waleski, 2022; Waleski, 2024)¹⁸.

¹⁶ Praca doktorska M. Podgórskiego zatytułowana *Współpraca międzynarodowa jednostek samorządu terytorialnego na rzecz programowania europejskiej polityki regionalnej w obszarze gospodarki cyrkularnej*. Promotorem pracy był dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ.

¹⁷ Praca doktorska A. Kama zatytułowana *Economic effectiveness of remote work in organizations of the public utility sector*. Promotorem pracy był dr hab. Z. Przygodzki, prof. UŁ.

¹⁸ Badania wykorzystane zostaną w pracy doktorskiej *Znaczenie trudnego dziedzictwa kulturowego socjodemokratyzmu w rozwoju polskich miast pod kierunkiem* dr. hab. Z. Przygodzkiego, prof. UŁ.

Budowanie odporności na zmiany klimatu wymaga zaangażowania aktorów lokalnych poprzez włączanie terenów zieleni, w tym ogrodnictwa miejskiego. Przyjmuje ono formy horyzontalne (Europa) i wertykalne (Azja – obszary o wysokiej gęstości zaludnienia) (Sk Md Nur i in., 2023)¹⁹.

Katedra Inwestycji i Nieruchomości: gdzie teoria spotyka się z praktyką

Katedra Inwestycji i Nieruchomości (KIN) swoje korzenie ma w Zakładzie Ekonomiki Budownictwa i Inwestycji, który powstał w 1966 r. W obecnej postaci została utworzona w 2000 r., a jej pierwszą i wieloletnią szefową była prof. zw. dr hab. E. Kucharska-Stasiak. Od 2019 r. Katedrą kieruje dr hab. M. Załączna, prof. UŁ. W 2004 r. KIN dołączyła do IGP.

Skład osobowy Katedry zmieniał się z biegiem lat. Zręb Katedry w latach 2014–2024 tworzyli: dr A. Antczak-Stępniak, prof. zw. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr K. Olbińska, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski, w tym czasie zakończyli współpracę: dr hab. A. Borowicz, prof. UŁ (do 2019 r.), mgr M. Chmielewski (2018–2021), mgr K. Czechowska (do 2018 r.), dr A. Domańska (2018–2021), dr L. Nykiel (do 2018 r.); dr M. Złoty (2018–2019). Nowymi pracownikami zostali: mgr P. Jarecki (od 2018 r.), dr K. Jelska (od 2020 r.), dr M. Kalinowski (od 2021 r.), dr E. Lechowska (od 2023 r.), dr A. Miklaszewska (od 2016 r.), mgr A. Parys (od 2022 r.), dr M. Sobczak (od 2018 r.) oraz dr B. Wieteska-Rosiak (od 2018 r.). W latach 2014–2024 awanse naukowe na stopień doktora uzyskali: dr A. Antczak-Stępniak (2018 r.), dr K. Olbińska (2019 r.), dr A. Parys (2024 r.), dr P. Jarecki (2025).

W ostatniej dekadzie KIN organizowała i współorganizowała konferencje krajowe i międzynarodowe. Należy tu wskazać: XXIV Konferencję Towarzystwa Naukowego Nieruchomości, 2016 r.; konferencję pt. *Partnerstwo Publiczno-Prywatne – dzieląc się wiedzą i doświadczeniem*, zorganizowaną w 2021 r. we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi, a także w 2021 r. konferencję *Zrozumieć przyszłość rynku nieruchomości*. Ponadto w latach 2014–2024 we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oddział Łódź,

¹⁹ Tematykę tę bada A. Sk Md Nur w przygotowywanej pracy doktorskiej zatytułowanej *Urban gardening as an element of building resilience policy on local level – Comparison of Poland and Bangladesh solutions of chosen second tier cities*. Promotorem jest dr hab. M. Feltynowski, prof. UŁ.

odbyło się sześć konferencji naukowych pod wspólnym tytułem: *Budując przyszłość – nowe procesy, przekształcenia i trendy na rynku nieruchomości*. Katedra może także pochwalić się organizacją w 2023 r. dużej międzynarodowej konferencji we współpracy z European Network for Housing Research, pt. *Urban regeneration – shadows and shines*.

Pracownicy Katedry systematycznie rozwijają swoje zainteresowania badawcze, prowadząc projekty. Do kluczowych, realizowanych w latach 2014–2024, należy zaliczyć przedsięwzięcie finansowane ze środków NCN: *Procesy konwergencji na europejskich rynkach mieszkaniowych. Ujęcie międzynarodowe i regionalne*. Kierownikiem projektu była prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, a zespół tworzyli: dr hab. E. Kusideł, prof. UŁ, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski. Ponadto realizowano projekty naukowe Programu Analityczno-Badawczego WIB (Związek Banków Polskich): prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr A. Miklaszewska, dr B. Wieteska-Rosiak, dr K. Żelazowski (2020).

- *Preferencje oraz oczekiwania społeczeństwa polskiego w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz zakresu i jakości usług najmu na rynku krajowym*, mgr P. Jarecki, prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr A. Miklaszewska, dr K. Olbińska, dr B. Wieteska-Rosiak, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ,
- *Optymalne programy wsparcia budownictwa mieszkaniowego – analiza efektywności*, dr A. Antczak-Stępnia, dr K. Olbińska, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ (2022),
- *Możliwości implementacji koncepcji Inclusionary Housing w polskich warunkach*, dr A. Antczak-Stępnia, prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski (2023),
- *Możliwości nabywcze gospodarstw domowych na rynku mieszkaniowym w perspektywie wieloletniej. Ujęcie międzynarodowe*, dr A. Jędrzejczak, dr A. Miklaszewska, dr K. Olbińska, dr hab. D. Pekasiewicz, prof. UŁ, dr hab. M. Załączna, prof. UŁ, dr K. Żelazowski *Dostępność kredytów mieszkaniowych w zmiennych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych. Doświadczenia rynku polskiego*.

Pracownicy KIN zajmują się wielowymiarową problematyką rynków nieruchomości, koncentrując się na różnych obszarach badawczych.

W ramach ekonomiki nieruchomości zajmującej się analizą ekonomicznych aspektów rynku nieruchomości powstały dwie monografie: Kucharska-Stasiak, 2016 oraz Domańska i in., 2020.

Badania dotyczące wyceny nieruchomości, czyli procesu określania wartości rynkowej nieruchomości zostały zwieńczone wydaniem monografii Jarecki, 2020, ponadto opublikowano pięć artykułów naukowych:

Kucharska-Stasiak, Żróbek, 2015; Kucharska-Stasiak, Żróbek, Cellmer, 2018; Kucharska-Stasiak, Olbińska, 2018; Kucharska-Stasiak, 2023.

Analizy obejmujące działalność deweloperską prowadzi dr A. Antczak-Stępniak (Antczak-Stępniak, 2015; Antczak-Stępniak 2019). W procesach rewitalizacji specjalizuje się dr K. Olbińska, a do jej najważniejszych publikacji należą: Olbińska, 2020, Olbińska, Koussan, 2024.

Rynki mieszkaniowe i cała gospodarka, rozwijają się nierównomiernie i podlegają cyklom koniunkturalnym. Jednak specyfika nieruchomości może powodować, że przebieg zmian na rynku mieszkaniowym jest inny niż zmiany w gospodarczych cyklach koniunkturalnych. W ramach tematyki fluktuacji cen powstał artykuł Żelazowski, 2017.

Wyzwania klimatyczne stanowią jedno z kluczowych zagadnień kształtujących współczesne miasta i rynki nieruchomości. Zmuszają inwestorów, deweloperów, planistów miejskich i władze lokalne do gruntownego przemyślenia tradycyjnych modeli rozwoju i inwestowania, stawiając na pierwszym miejscu zrównoważony rozwój i budowanie rezyliencji klimatycznej. W ramach tego obszaru badawczego powstały trzy monografie: Wieteska-Rosiak i in., 2020; Jelska, 2023; Jelska, Siemińska, 2024. Do najważniejszych artykułów naukowych należą: Wieteska-Rosiak, 2018; Olbińska, 2018; Wieteska-Rosiak, 2020.

Rynek mieszkaniowy i mieszkalnictwo społeczne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu warunków życia oraz rozwoju lokalnego, zarówno w ujęciu międzynarodowym, jak i regionalnym. Rezultatem prowadzonych badań z tego obszaru jest seria monografii (Kucharska-Stasiak i in., 2020; Antczak-Stępniak i in., 2021; Miklaszewska, Marks-Krzyszkowska, Starosta, 2024). Efektem pracy badawczej były też dwa wysoko punktowane artykuły naukowe: Załączna, Antczak-Stępniak, 2022 oraz Żelazowski i in., 2022.

Dodatkowo w Katedrze realizowane są również tematy z zakresu spółdzielczości mieszkaniowej (Sobczak, 2021), partnerstwa publiczno-prywatnego (Załączna i in., 2021) i planowania przestrzennego (Antczak-Stępniak, Załączna, 2023).

Pracownicy KIN planują realizację badań dotyczących m.in.: nowych obszarów badawczych dotyczących analizy procesów rewitalizacji z perspektywy teorii wyboru publicznego, zjawiska „zombie” na rynku nieruchomości oraz patodeweloperki na polskim rynku mieszkaniowym. Ponadto pracownicy KIN kontynuują badania w zakresie wpływu zrównoważonego rozwoju na wartość nieruchomości, planowania procesów rewitalizacji, polityki mieszkaniowej w kontekście rewitalizacji, mieszkalnictwa włączającego w Polsce, efektywności programów wsparcia

mieszkaniowego oraz zastosowania zasad ESG (Environmental, Social, Governance) w sektorze nieruchomości.

Część pracowników Katedry to praktycy w zakresie wyceny, pośrednictwa i zarządzania nieruchomościami współpracujący z otoczeniem społecznym i biznesowym. Prof. dr hab. E. Kucharska-Stasiak jest członkiem Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej ds. nadawania uprawnień zawodowych rzeczoznawców majątkowych. Brała udział w tworzeniu Standardów Zawodowych Rzeczoznawców Majątkowych. Z kolei w ramach zajęć dydaktycznych realizowane są liczne spotkania z deweloperami (ARCHE, Epol Holding, H3 Development, Royal Sail Investment Group, Duda Development, Abart Development, Revisit Home, Budomał Rafał Leśniak, Dynamix, VFM, Optimum Property).

W ramach umiędzynarodowienia pracownicy Katedry Inwestycji i Nieruchomości prowadzili zajęcia dydaktyczne na zagranicznych uniwersytetach (Erasmus+), m.in. w Miskolcu, Oradei, Kownie, Malmo. Dr hab. M. Załączna, prof. UŁ jest członkiem zarządu międzynarodowej organizacji o charakterze naukowym, European Network for Housing Research.

Od 1991 r. Katedra sprawowała opiekę merytoryczną nad specjalnością Inwestycje i Nieruchomości, a od 2015 r. nad kierunkiem o tej samej nazwie. Od 1992 r. przy KIN prowadzone są Studia Podyplomowe: Rynek Nieruchomości – Wycena, przez pewien czas towarzyszyły im również studia podyplomowe z zakresu pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, zarządzania nieruchomościami i zamówień publicznych.

201

Katedra Polityki Ekonomicznej: od planowania gospodarki narodowej do badań nad rynkiem pracy

Historia Katedry Polityki Ekonomicznej (KPE) łączy się z genezą Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Łodzi. Katedra i wykładany przez jej pracowników przedmiot o takiej samej nazwie podlegały rygorom zmian politycznych i systemowych. Przedmiot ten był ściśle związany z teorią tzw. ekonomii politycznej i obejmował interpretację zasad i analizę realizacji wytycznych rządu. W pierwszych latach funkcjonowania Katedra przyjęła nazwę Planowania Gospodarki Narodowej. Był to okres silnej centralizacji zarządzania wieloma dziedzinami życia. Gospodarka była oparta na planach (pięcioletnich, perspektywicznych oraz prognozach gospodarczych) realizowanych na szczeblu krajowym i terytorialnym. Plany

te były wówczas istotnym elementem programu nauczania realizowanego przez Katedrę w formie wykładów i ćwiczeń. W ramach prowadzonych zajęć odwoływano się do historii gospodarczej, trendów ogólnoeuropejskich czy światowych. Akcentowano związek polityki ekonomicznej z innymi dyscyplinami, np. z geografią ekonomiczną, inwestycjami, budżetowaniem, produkcją materialną i pozamaterialną.

W drugiej połowie lat 50. XX w. pojawiła się idea zmiany nazewnictwa Katedry na Polityki Ekonomicznej i Planowania. Nazwę tę utrzymano do 1990 r., później zrezygnowano z ostatniego jej członu. Do dziś Katedra nosi nazwę Polityki Ekonomicznej.

Obecnie zespół pracowników Katedry tworzą: dr hab. Leszek Kucharski, prof. UŁ, dr Iwona Kukulak-Dolata, dr Edyta Żmurkow, dr Adam Dąbrowski, dr Przemysław Włodarczyk, mgr Sara Koussan i mgr Anna Rutkowska²⁰. Katedrą kieruje dr hab. Łukasz Arendt, prof. UŁ²¹.

W działalności naukowej Katedra początkowo koncentrowała się na badaniach regionalnych. Natomiast nurtem, który trwale zdominował prace naukowe Katedry, jest problematyka zatrudnieniowa wpisująca się w szeroko rozumiane zagadnienia rynku pracy w powiązaniu z procesami transformacji systemowo-gospodarczej (lata 90. XX w.), a następnie (po 2000 r.) zmianami wynikającymi z globalizacji, postępu technicznego czy starzenia się społeczeństwa (Mortimer-Szymczak, 2007).

Wśród kluczowych projektów badawczych, realizowanych od 2014 r. w Katedrze należy wymienić m.in. projekty sfinansowane przez NCN: *Wpływ technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych na produktywność – analiza makro i mikroekonomiczna*, kierowany przez prof. zw. dr hab. E. Kryńską, który podejmował problematykę paradoksu Solowa (2014–2015) oraz projekt: *Polaryzacja polskiego rynku pracy w kontekście zmiany technologicznej*, którego celem było zdiagnozowanie, czy zmiana technologiczna na polskim rynku pracy ma charakter postępu technicznego faworyzującego wysokie

²⁰ Od początku funkcjonowania Katedry w gronie pracowników ze stopniem doktora i wyższym znaleźli się: prof. zw. dr hab. Jan Drewnowski, doc. dr Zdzisław Prochowski, prof. zw. dr hab. Halina Mortimer-Szymczak, doc. dr Ziemowit Szczakowski, prof. zw. dr hab. Józef Chlebowczyk, dr Mikołaj Lisiecki, prof. zw. dr hab. Kazimierz Sokołowski, prof. zw. dr hab. Tadeusz Preciszewski, dr Jadwiga Florczak-Bywalec, dr Wiktoria Jaskółowska, dr Ewa Sadowska-Kowalska, prof. zw. dr hab. Eugeniusz Wojciechowski, dr Maciej Trippner, prof. nadzw. dr hab. Muzahim Al-Noorachi, prof. zw. dr hab. Elżbieta Kryńska, dr Jan Szupięło, dr hab. Halina Sobocka-Szczapa, dr Mirosław Zajdel, dr Tomasz Kacprzak, dr Waldemar Walczak, dr Mariusz Nyk.

²¹ Kierownikami Katedry byli kolejno: prof. zw. dr hab. Halina Mortimer-Szymczak (1954–1996), prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Kaźmierczak (1996–2003), prof. zw. dr hab. Elżbieta Kryńska (2003–2018), PO kierownika dr Iwona Kukulak-Dolata (2017–2018), dr hab. Leszek-Kucharski prof. UŁ (2018–2024).

kwalifikacje czy ukierunkowanego na rutynizację²² (2017–2022). Z kolei projekt *SkillsPULSE: Skills – Predicting, Understanding, and Locating Shortages in Europe*, finansowany w ramach programu Horyzont Europa podejmuje problematykę luk i niedoborów umiejętności oraz analizuje wyłaniające się nowe zawody i kompetencje na europejskim rynku pracy (2024–2027). W obu projektach kierownictwo objął dr hab. Ł. Arendt, prof. UŁ.

Wynikiem prac badawczych KPE są publikacje w formie artykułów naukowych, rozdziałów w monografiach i monografii w uznanych międzynarodowych i krajowych czasopismach (m.in. Arendt, Grabowski, Kukulak-Dolata, 2020; Arendt i in., 2023; Kryńska, 2017; Kucharski, Kukulak-Dolata, 2022; Kucharski, Kwiatkowski, 2020) i wydawnictwach (Arendt, Grabowski, 2025; Bednarski i in., 2020).

Pracownicy Katedry byli też aktywni w realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych, w których Uniwersytet Łódzki występował w roli partnera. Tu należy wymienić dwa projekty: *Opracowanie zintegrowanego systemu prognostyczno-informacyjnego umożliwiającego prognozowanie zatrudnienia* (2011–2014) oraz *System Prognozowania Polskiego Rynku Pracy* (2018–2021), realizowane na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w ramach których był rozwijany i wdrażany system prognostyczny dla polskiego rynku pracy.

Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi, poza realizacją wspólnych przedsięwzięć, przynosi również efekty w postaci nagród – tu należy wspomnieć o nagrodzie w konkursie Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk na najlepsze publikacje z obszaru pracy, polityki społecznej i zarządzania zasobami ludzkimi w 2021 r. za monografię (Bednarski i in., 2020).

Kierunki przyszłych badań koncentrują się wokół metod wykorzystania dużych zbiorów danych do analiz rynku pracy, w szczególności w kontekście bliźniaczej transformacji i procesów demograficznych.

Pracownicy Katedry brali udział w stażach naukowych realizowanych m.in. w College of Liberal Arts and Sciences, University of Illinois at Chicago, Stany Zjednoczone; College of Business, University of Nevada, Reno, Stany Zjednoczone; czy Ternopil National Economic University, Tarnopol, Ukraina. Współpraca w zakresie dydaktyki i wymiana nauczycieli akademickich realizowana była z takimi jednostkami jak Uniwersytet im. Justusa Liebiga w Giessen, Niemcy; Uniwersytet Mateja Bela

²² W projekcie zastosowano szeroką gamę metod i narzędzi badawczych: integrację danych dostępnych w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności z danymi z Badania Struktury Wynagrodzeń według zawodów; modelowanie ekonometryczne (m.in. modele regresji logistycznej, modele z efektami losowymi), tabele kontyngencji, czy analizy dużych zbiorów danych (Big Data).

w Bańskiej Bystrzycy, Słowacja; Uniwersytet w Rijece, Chorwacja. Wynikiem współpracy z badaczami z zagranicznych (i krajowych) ośrodków akademickich są wspólne publikacje naukowe (Arendt, Gałęcka-Burdziak, Pater, 2023; Gajdos i in., 2020; Gałęcka-Burdziak, Kucharski, 2018; Usabiaga i in., 2022). Przedstawiciele Katedry biorą również udział w realizacji projektów zamawianych przez instytucje międzynarodowe – m.in. Komisję Europejską, Parlament Europejski, Eurostat, CEDEFOP, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, a także w pracach European Network of Regional Labour Market Monitoring – organizacji utworzonej przez Instytut Ekonomii, Pracy i Kultury na Johann Wolfgang Goethe Universität.

Zespół KPE wykazuje dużą aktywność również we współpracy z otoczeniem w Polsce. Wśród instytucji, z którymi Katedra najczęściej współpracowała można wymienić: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Łodzi, Konfederację Lewiatan, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Warto tu zaznaczyć udział prof. zw. dr hab. E. Kryńskiej w pracach Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP czy pełnienie funkcji przewodniczącej Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi oraz członka Lokalnej Rady Programowej ds. EXPO 2022 przy Prezydencie miasta Łodzi. Dr I. Kukulak-Dolata pełniła funkcję członka zarządu PTE w Łodzi oraz Przewodniczącej Okręgowej Komisji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Łodzi od 2021 r. Z kolei dr hab. Ł. Arendt, prof. UŁ angażował się w prace Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy Województwa Mazowieckiego w kadencji 2019–2022, Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2020–2023, uczestniczy w pracach KNoPiPS PAN kadencji 2024–2027, a także wspiera Zespół Problemowy ds. Koncepcji Indywidualnych Kont Rozwojowych powołany przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz działania sieci Team Europe Direct.

KPE była jednym z inicjatorów powołania na Ek-Socu Centrum Analiz Rynku Pracy, które utworzono w 2024 r. Centrum ma służyć wzmocnieniu współpracy i transferowi wiedzy dotyczącej przemian zachodzących na rynku pracy do instytucji rynku pracy i przedsiębiorstw funkcjonujących na krajowym rynku i rynkach regionalnych.

W latach 2018–2020 Katedra była aktywnie włączona w przygotowanie i realizację projektu dydaktycznego *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia*, którego celem było podniesienie jakości kształcenia w UŁ poprzez wdrożenie zintegrowanego programu kształcenia do 2022 r. W ramach projektu przygotowano programy kształcenia: *Ponadstandardowe i aktywne formy nauczania przedmiotów ekonomicznych dla kierunku Gospodarka Przestrzenna I st.* Wypracowano innowacyjne programy

kształcenia dla 11 przedmiotów (m.in. *Fotogrametria lotnicza z wykorzystaniem platformy UAV*; *Skanowanie 3D i obróbka danych z wykorzystaniem geodezyjnego skanera laserowego*; *Projektowanie wirtualnej rzeczywistości*; *Laboratorium rynku*). Projektem kierowała dr I. Kukulak-Dolata.

Bibliografia

- Aalipour M., Wu N., Fohrer N., Amiri B.J. (2024), *Evaluating the influence of landscape spatial upscaling on the performance of river water quality models*, „Ecological Indicators”, vol. 158.
- Aalipour M., Wu N., Fohrer N., Kianpoor Kalkhajeh Y., Jabbarian Amiri B. (2023), *Examining the influence of landscape patch shapes on river water quality*, „Land”, vol. 12.
- Adamus J., Chądzyński J., Trippner-Hrabi J. (2024), *Lost in transition? Market failure in the implementation of the circular economy. A comparative analysis of the Netherlands and Poland*, „Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe”, no. 27.
- Amini Parsa V., Istanbuly M.N., Kronenberg J., Russo A., Amiri B.J. (2023), *Urban trees and hydrological ecosystem service: A novel approach to analyzing the relationship between landscape structure and runoff reduction*, „Environmental Management”.
- Antczak E. (2024), *Considering the development of organic farming in Poland at different territorial aggregation levels*, „Bulletin of Geography. Socio-economic Series”, (64).
- Antczak E., Lewandowska-Gwarda K. (2015), *Migration processes in European cities: A spatio-temporal analysis using different spatial weights matrices*, „Estudios de economía aplicada”, vol. 33(1).
- Antczak E., Lewandowska-Gwarda K. (2018), *Dynamika procesu starzenia się ludności w Polsce. Ocena z wykorzystaniem metod strukturalno-geograficznych*, „Studia Regionalne i Lokalne”, nr 4 (74).
- Antczak-Stępnia A. (2015), *Local factors influencing the increase in development activity in selected cities of Poland*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 3(3).
- Antczak-Stępnia A. (2019), *Czynniki determinujące działalność deweloperską na polskim rynku mieszkaniowym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Antczak-Stępnia A., Grodzicka-Kowalczyk M., Sobczak M., Załączna M., Żelazowski K. (2021), *Rynek nieruchomości mieszkaniowych – współczesne aspekty przestrzenne, prawne i finansowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Arendt Ł., Grabowski W. (2025), *Technical change, the task content of jobs and wage premium distribution in CEE Countries* [w:] R.E. Rodríguez Pérez, L.M. Gonzalez

- (eds.), *Technological Change an Labor Markets: Productivity, Job Polarization, and Inequality*, Routledge, New York.
- Arendt Ł., Gałęcka-Burdziak E., Pater R. (2023), *Has Covid-19 enhanced labour polarisation in Poland? Changes in unmet labour demand based on online job offers*, [w:] B. Woźniak-Jęchorek, K. Marchewka-Bartkowiak (eds.), *Digital Labour Markets in Central and Eastern Europe. COVID-19 and the Future of Work*, Routledge, London–New York.
- Arendt Ł., Grabowski W., Kukulak-Dolata I. (2020), *County-level patterns of undeclared work: An empirical analysis of a highly diversified region in the European Union*, „Social Indicators Research”, vol. 149 (1).
- Arendt Ł., Gałęcka-Burdziak E., Nunez F., Pater R., Usabiaga C. (2023), *Skill requirements across task-content groups in Poland: What online job offers tell us*, „Technological Forecasting & Social Change”, no. 187.
- Bednarski M., Arendt Ł., Grabowski W., Kukulak-Dolata I. (2020), *Segmentacja rynku pracy w Polsce*, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Biernacka M., Kronenberg J. (2018), *Classification of institutional barriers affecting the availability, accessibility and attractiveness of urban green spaces*, „Urban Forestry & Urban Greening”, vol. 36.
- Binesh A., Jabbarian Amiri D.J., Parsa V.A., Amiri B.J. (2024), *Unveiling the threshold in forest patch shapes to soil retention ecosystem services*, „Journal of Environmental Management”, vol. 368.
- Błoch W., Mackiewicz M., Sokołowicz M. E. (2023), *To move or not to move? The housing preferences of a post-socialist city in the suburbanisation stage*, „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”, t. 64, <https://doi.org/10.14746/rrpr.2022.64.13>
- Boryczka E.M. (2015a), *Cooperation between public, private and social sectors in the process of revitalization of the city centres in Poland*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 391.
- Boryczka E.M. (2015b), *Partycypacyjne instrumenty zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego*, [w:] A. Nowakowska (red.), *Nowoczesne metody i narzędzia zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Boryczka E.M. (2020), *Rewitalizacja i jej wpływ na gospodarkę miasta – studium przypadku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Boryczka E.M. (2022), *Problems and challenges involved in using integrated urban development planning tools. Example of a development strategy and revitalisation programmes*, „Studia Ecologiae Et Bioethicae”, vol. 20 (4).
- Chądzyński J. (2017), *Private operators in the local markets of public services*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 476, <https://doi.org/10.15611/pn.2017.476.10>
- Chądzyński J., Trippner-Hrabi J. (2021), *Samoorganizacja i samoświadczanie usług w organizacjach publicznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Czembrowski P., Kronenberg J. (2016), *Hedonic pricing and different urban green space types and sizes: Insights into the discussion on valuing ecosystem services*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 146.
- Dańska-Borsiak B. (2023), *Human capital convergence in European NUTS 2 regions*, „Equilibrium”, vol. 18 (2).

- Dańska-Borsiak, B., Olejnik A. (2021), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój wojewódzki*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dolewka Z. (2020), *Gospodarowanie zasobami finansowymi w polskim samorządzie terytorialnym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Dominiak-Szymańska P., Łaszkiewicz E., Kronenberg J. (2024), *Children's participation in green space planning: a pathway to environmental justice*, „Children's Geographies”, vol. 22.
- Feltynowski M. (2022), *Infrastruktura w strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek terytorialnych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Feltynowski M. (2023), *Urban green spaces in land-use policy – types of data, sources of data and staff – The case of Poland*, „Land Use Policy”, no. 127.
- Gajdos A., Antczak E. (2024), *Quantifying the green skills potential in the Polish economy – An empirical analysis*, „Economics and Environment”, vol. 89 (2).
- Gajdos A., Lewandowska-Gwarda K. (2022), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój grup zawodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Gajdos A., Arendt Ł., Balcerzak A.P., Pietrzak M.B. (2020), *Future trends of labour market polarisation in Poland. The perspective of 2025*, „Transformations in Business & Economics”, vol. 19 (2).
- Gałęcka-Burdziak E., Kucharski L. (2018), *Zniechęceni i dodatkowi pracownicy na rynku pracy w Polsce*, „Ekonomista”, t. 1.
- Jarecki P. (2020), *Wybrane behawioralne aspekty wyceny nieruchomości*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jelska K. (2023), *Korporacyjne raportowanie w zakresie zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Jelska K., Siemińska E. (2024), *Rezyliencja klimatyczna: Perspektywa spółek GPW sektora nieruchomości*, CeDeWu.
- Jewczak M., Brudz M. (2022), *Socio-economic development and quality of life of NUTS-2 units in the European Union*, „Statistics in Transition: An international journal of the Polish Statistical Association and Statistics Poland”, vol. 23, no. 2.
- Jewczak M., Korczak K. (2023), *Measuring welfare with the use of the MIMIC approach: Evidence for Poland*, „GeoJournal”, vol. 88.
- Kam A. (2023), *Remote work in public institutions: Theoretical considerations and exploration of its potential benefits*, „Polityka Społeczna”, t. 19, Artykuł 1.
- Kam A., Przygodzki Z., Trippner-Hrabi J. (2023), *Is remote working effective in the public utility sector? The perspective of resource allocation in administrative and civil services*, „Journal of Intercultural Management”, vol. 15, Article 4.
- Khanian M., Łaszkiewicz E., Kronenberg J. (2024), *Exposure to greenery during children's home-school walks: Socio-economic inequalities in alternative routes*, „Transportation Research Part D: Transport and Environment”, vol. 130.
- Khmara Y., Kronenberg J. (2018), *Degrowth in business: An oxymoron or a viable business model for sustainability?*, „Journal of Cleaner Production”, vol. 177.
- Khmara Y., Kronenberg J. (2023), *Urban degrowth economics: Making cities better places for living, working, and playing*, „Local Environment”, vol. 28.
- Koprowska K., Kronenberg J., Kuźma I.B., Łaszkiewicz E. (2020), *Condemned to green? Accessibility and attractiveness of urban green spaces to people experiencing homelessness*, „Geoforum”, vol. 113.

- Kowalski K., Matera R., Sokołowicz M.E. (2018), *Cotton matters. A recognition and comparison of the cottonopolises in Central-Eastern Europe during the industrial revolution*, „Fibres & Textiles in Eastern Europe”, vol. 26 (6), <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.5162>
- Kronenberg J., Hubacek K. (2013), *Special issue: Urban ecosystem services*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 109.
- Kronenberg J., Łaszkiwicz E., Sziło J. (2021), *Voting with one's chainsaw: What happens when people are given the opportunity to freely remove urban trees?*, „Landscape and Urban Planning”, vol. 209.
- Kronenberg J., Andersson E., Elmqvist T., Łaszkiwicz E., Xue J., Khmara Y. (2024), *Cities, planetary boundaries, and degrowth*, „The Lancet Planetary Health”, vol. 8.
- Kronenberg J., Haase A., Łaszkiwicz E., Antal A., Baravikova A., Biernacka M., Dushkova D., Filčák R., Haase D., Ignatieva M., Khmara Y., Niță M.R., Onose D.A. (2020), *Environmental justice in the context of urban green space availability, accessibility, and attractiveness in postsocialist cities*, „Cities”, vol. 106.
- Kryńska E. (2017), *Influence of the 500+ programme on the Polish labour market: What is, what will be, what to expect*, „Polityka Społeczna”, t. 13, nr 1.
- Kucharska-Stasiak E. (2023), *Wartość długoterminowa versus wartość rynkowa jako podstawa zabezpieczenia wierzytelności w sektorze bankowym*, „Bank i Kredyt”, nr 54 (1).
- Kucharska-Stasiak E., Olbińska K. (2018), *Reflecting sustainability in property valuation-defining the problem*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (2).
- Kucharska-Stasiak E., Żróbek S. (2015), *An attempt to exemplify the economic principles in real property valuation*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 23 (3).
- Kucharska-Stasiak E., Żróbek S., Cellmer R. (2018), *Forms and effectiveness of the client's influence on the market value of property – Case study*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (3).
- Kucharska-Stasiak E., Kusideł E., Załączna M., Żelazowski K. (2020), *Procesy konwergencji na europejskich rynkach mieszkaniowych. Ujęcie międzynarodowe i regionalne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kucharski L., Kukulak-Dolata I. (2022), *Labour market polarization in Poland from 2008 to 2016*, „Polityka Społeczna”, nr 4.
- Kucharski L., Kwiatkowski E. (2020), *Pozycja różnych grup osób na rynku pracy a stan koniunktury w Polsce*, „Ekonomista”, t. 5.
- Kusideł E. (2013), *Konwergencja gospodarcza w Polsce i jej znaczenie w osiąganiu celów polityki spójności*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Kusideł E., Antczak E. (2021), *The Polish labour force by industry in 1995–2019: Estimates based on a new classification of economic activities*, „Gospodarka Narodowa. The Polish Journal of Economics”, vol. 307 (3).
- Kusideł E., Bal-Domanska B., Brudz M. (2025), *Equal opportunities: Youth inclusiveness in the Polish labour market in the context of urbanisation*, „Economics and Sociology”, vol. 18, no. 1.
- Laskowska I., Żółtaszek A. (2021), *Analizy i prognozy polskiego rynku pracy. Przekrój powiatowy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Legutko-Kobus P., Rzeńca A., Skubała P., Sobol A. (2020), *Miasta i ich mieszkańcy w obliczu wyzwań adaptacji do zmian klimatu*, KPZK PAN, Warszawa.

- Lewandowska-Gwarda K. (2018), *Geographically weighted regression in the analysis of unemployment in Poland*, „ISPRS International Journal of Geo-Information”, vol. 7(1).
- Lewandowska-Gwarda K. (2023), *Kobieta na rynku pracy w Polsce. Analizy przestrzenne, przekrojowe, czasowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Łaskiewicz E., Sikorska D. (2020), *Children's green walk to school: An evaluation of welfare-related disparities in the visibility of greenery among children*, „Environmental Science & Policy”, vol. 110, s. 1–13.
- Łaskiewicz E., Kronenberg J., Marcińczak S. (2018), *Attached to or bound to a place? The impact of green space availability on residential duration: The environmental justice perspective*, „Ecosystem Services”, vol. 30.
- Łaskiewicz E., Heyman A., Chen X., Cimburova Z., Nowell M., Barton D.N. (2022a), *Valuing access to urban greenspace using non-linear distance decay in hedonic property pricing*, „Ecosystem Services”, vol. 53.
- Łaskiewicz E., Wolff M., Andersson E., Kronenberg J., Barton D., Haase D., Langemeyer J., Baró F., McPhearson T. (2022b), *Greenery in urban morphology: A comparative analysis of differences in urban green space accessibility for various urban structures across European cities*, „Ecology and Society”, vol. 27.
- Marks-Krzyszkowska M. (2017), *Uczestnictwo mieszkańców wsi we współzarządzaniu gminą – w opiniach wójtów*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, nr 477.
- Marks-Krzyszkowska M., Michalska-Żyła A. (2018), *Wyznaczniki gotowości zaangażowania się mieszkańców we współzarządzanie gminą wiejską*, „Studia Obszarów Wiejskich”, t. 51.
- Matera R., Sokołowicz M. (2023), *Does history affect regional resilience in the long term? Path-dependence lessons from Poland*, [w:] *Resilience and Regional Development. New Roadmaps*, Edward Elgar.
- Michalak M., Nowakowska A., Antczak E. (2021), *The quality of local institutions: The case of Poland*, „East European Politics & Societies and Cultures”, vol. 36.
- Miklaszewska A., Marks-Krzyszkowska M., Starosta P. (2024), *Rozwój lokalny a polityka mieszkaniowa w gminach wiejskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Mitra J., Sokołowicz M., Weisenfeld U., Kurczewska A., Tegtmeier S. (2020), *Citizen entrepreneurship: A conceptual picture of the inclusion, integration and engagement of citizens in the entrepreneurial process*, „Journal of Entrepreneurship and Innovation in Emerging Economies”, vol. 6 (2), <https://doi.org/10.1177/2393957520936884>
- Mohamed A. A., Kronenberg J., Łaskiewicz E. (2022), *Transport infrastructure modifications and accessibility to public parks in Greater Cairo*, „Urban Forestry & Urban Greening”, vol. 73, 127599.
- Mortimer-Szymczak H. (2007), *Krótką historia Katedry Polityki Ekonomicznej*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, nr 207.
- Nowakowska A. (2018), *Od regionu do terytorium – reinterpretacja znaczenia przestrzeni w procesach rozwoju gospodarczego*, „Gospodarka Narodowa”, nr 295 (3).
- Nowakowska A. (2024), *Koncepcja kapitału terytorialnego – rewolucja czy ewolucja spojrzenia na rozwój lokalny i regionalny*, „Studia Regionalne i Lokalne”, t. 2 (96).

- Nowakowska A., Rzeńca A., Sobol A. (2021), *Place-based policy in the „just transition” process: The case of Polish coal regions*, „Land”, vol. 21 (10).
- Nur E., Alam S.M., Kabir M.H., Datta A., Tan M.L., Rahman Md. S. (2023), *Understanding vegetable farmers’ adoption, dis-adoption, and non-adoption decisions of pest management by pheromone trapping*, „PLOS ONE”, vol. 18, Article 9.
- Olbińska K. (2018), *The value of urban parks in Lodz*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 26 (1).
- Olbińska K. (2019), *Planowanie procesów rewitalizacji miast. Teoria a praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Olbińska K., Koussan S. (2024), *Housing policy as a key element of urban regeneration*, „Scientific Journal of Bielsko-Biala School of Finance and Law”, vol. 28 (2).
- Olejnik A., Olejnik J. (2020a), *Metody stochastyczne w ekonometrii przestrzennej – nowoczesna analiza asymptotyczna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Olejnik J., Olejnik A. (2020b), *QML estimation with non-summable weight matrices*, „Journal of Geographical Systems”, no. 22, <https://doi.org/10.1007/s10109-020-00326-2>
- Olejnik A., Żółtaszek A. (2023), *The net effect of wealth on health – Investigating non-communicable diseases mortality in the context of regional affluence*, „PLOS ONE”, vol. 18 (11), <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0293887>
- Olejnik A., Żółtaszek A., Olejnik J. (2021), *Spatial solution to measure regional efficiency – Introducing spatial data, envelopment analysis*, „Ekonomika regiona [Economy of regions]”, vol. 17 (4).
- Parsa V.A., Istanbuly M.N., Chalabiyani B., Russo A., Amiri J.B. (2024), *The role of urban landscape configuration in the provision of hydrological ecosystem services by trees*, „Ecosystem Services”, no. 69.
- Przygodzki Z., Adamus J. (2022), *Ekonomiczna wartość przestrzeni publicznych. Kapitał. Wycena. Zarządzanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Roszek-Wójtowicz E., Dańska-Borsiak B., Grzelak M.M., Pleśniarska A. (2022), *In search of key determinants of innovativeness in the regions of the Visegrad Group Countries*, „Oeconomia Copernicana”, vol. 13, iss. 4.
- Rzeńca A., Bernaciak A., Sobol A. (2017), *Participatory budgeting as a tool of environmental improvements in Polish cities*, „Economic and Environmental Studies”, vol. 17, no. 4, <https://doi.org/10.25167/ees.2017.44.16>
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023a), *The idea of a ‘just city’ – A concept of an aggregate measure of development in Polish cities*, „Bulletin of Geography-Socio-Economic Series”, no. 62.
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023b), *„Productive cities” in Poland – A comparative analysis based on an aggregate measure of development*, „Ekonomia i Środowisko/Economics and Environment”, nr 3 (86).
- Rzeńca A., Sobol A., Antczak E. (2023c), *Zielone miasta w Polsce – analiza porównawcza na podstawie agregatowego miernika rozwoju*, „Wiadomości Statystyczne”, t. 69 (11).
- Rzeńca A., Boryczka E., Brzeziński K., Burlińska A., Kamińska K., Krzewińska A., Jurczak T., Nowakowska A., Wasiak A. (2024), *Partycypacyjna adaptacja miast*

- do zmian klimatu. Przewodnik skutecznego współdziałania władz samorządowych i mieszkańców miast, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sokołowicz M. (2018), *Student cities or cities of graduates? The case of Lodz and its students declared preferences*, „Population, Space and Place”, vol. 25 (2).
- Sokołowicz M. (2020), *Siła przekonywania – wykorzystanie ekonomii behawioralnej i architektury wyboru w działaniach na rzecz ochrony środowiska w samorządach*, „Przegląd Geograficzny”, nr 92 (4), <https://doi.org/10.7163/PrzG.2020.4.6>
- Sokołowicz M. (2023), *Citizen entrepreneurship*, [w:] *The Palgrave Encyclopedia of Entrepreneurship*, Springer International Publishing, https://doi.org/10.1007/978-3-030-68128-9_14-1
- Sokołowicz M. (2024), *Pochwała złotego środka, czyli o rozwiązaniach pośrednich w gospodarce przestrzennej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Sokołowicz M., Przygodzki Z. (2020), *The value of ambiguous architecture in cities. The concept of a valuation method of 20th century post-socialist train stations*, „Cities”, vol. 104, <https://doi.org/10.1016/j.cities.2020.102786>
- Sokołowicz M., Nowakowska A., Ciarkowski B. (2023), *The Ambiguous Legacy of Socialist Modernist Architecture in Central and Eastern Europe*, Routledge, <https://doi.org/10.4324/9781003299172>
- Suchecka J. (red.) (2014), *Statystyka przestrzenna. Metody analizy struktur przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Suchecki B. (red.) (2010), *Ekonometria przestrzenna. Metody i modele analizy danych przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Suchecki B. (red.) (2012), *Ekonometria przestrzenna II: modele zaawansowane*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa.
- Trippner-Hrabi J., Chądzyński J., Kam A. (2023), *Benefits of remote work in the self-service model in the public utility sector*, [w:] G. Rouet, T. Côme (eds.), *Participatory and Digital Democracy at the Local Level*, https://doi.org/10.1007/978-3-031-20943-7_20
- Tylman A., Podgórski M., Skoczylas-Tworek A., Szafrńska E. (2023), *The role and significance of Polish local governments in the Polish circular economy model*, [w:] K.S. Soliman (eds.), *Proceedings of the 42nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA) on 22–23 November 2023, Seville, Spain*, International Business Information Management Association (IBIMA).
- Usabiaga C., Nunez F., Arendt L., Gałęcka-Burdziak E., Pater R. (2022), *Skill requirements and labour polarisation: An association analysis based on Polish online job offers*, „Economic Modelling”, no. 115.
- Waleski I. (2022), *Identyfikacja zasobów dziedzictwa kulturowego socmodernizmu w Polsce*, „Studia Miejskie”, t. 44.
- Waleski I. (2024), *Postrzeganie wartości ekonomicznej kapitału kulturowego trudnego dziedzictwa socmodernizmu wśród samorządów terytorialnych w Polsce*, „Konwersatorium Wiedzy o Mieście”, nr 9 (37).
- Wieteska-Rosiak B. (2018), *Hybrydyzacja przestrzeni publicznej miasta w kontekście adaptacji do zmian klimatu*, „Studia Ekonomiczne”, nr 365.
- Wieteska-Rosiak B. (2020), *Real estate sector in the face of climate change adaptation in major Polish cities*, „Real Estate Management and Valuation”, vol. 28 (1).

- Wieteska-Rosiak B., Śmietana K., Sobczak M., Chmielewski M., Piech J. (2020), *Inwestycje i nieruchomości. Wyzwania klimatyczne i technologiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Chądzyński J. (2018), *Private and civic organisations as providers of public services in municipalities*, „*Studia Regionalne i Lokalne*”, nr 3, <https://doi.org/10.7366/1509499537302>
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Kalisiak-Mędelska M., Chądzyński J. (2014), *Władza lokalna a społeczeństwo i rynek. Współpraca i konkurencja*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Wojciechowski E., Podgórnai-Krzykacz A., Kalisiak-Mędelska M., Chądzyński J. (2015), *Studia przypadków wybranych gmin województwa łódzkiego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Zasina J. (2021), *The student urban leisure sector: Towards commercial studentification?*, „*Local Economy*”, vol. 36 (5), <https://doi.org/10.1177/02690942211051879>
- Zasina J., Antczak E. (2023), *The 'gown' unconcerned with the town? Residential satisfaction of university students living in off-campus private accommodation*, „*Housing Studies*”, vol. 38 (8), <https://doi.org/10.1080/02673037.2021.1961692>
- Zasina J., Nowakowska A. (2023), *Is the 'student city' lost? The rhythms of Lodz as a consumption-oriented student city through the COVID-19 pandemic lens*, „*Population, Space and Place*”, vol. 29 (2), <https://doi.org/10.1002/psp.2607>
- Zasina J., Mangione E., Santangelo M. (2023), *Nuancing student geographies: Studentscapes in post-industrial cities*, „*Urban Geography*”, vol. 44 (1), <https://doi.org/10.1080/02723638.2021.1969142>
- Załączna M., Antczak-Stepniak A. (2022), *Is the impact of COVID-19 on housing construction activity inside and outside a large city evident? The example of Łódź (Poland)*, „*Bulletin of Geography. Socio-economic Series*”, vol. 55.
- Żelazowski K. (2017), *Housing market cycles in the context of business cycles*, „*Real Estate Management and Valuation*”, vol. 25 (3).
- Żelazowski K., Kucharska-Stasiak E., Miklaszewska A., Wieteska-Rosiak B. (2022), *The housing satisfaction of Polish households and its determinants*, „*Critical Housing Analysis*”, vol. 9 (2).
- Żółtaszek A., Olejnik A. (2021), *Regional effectiveness of innovation: leaders and followers of the EU NUTS 0 and NUTS 2 regions*, „*Innovation: The European Journal of Social Science Research*”, vol. 37(2), <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1870440>